

HADİM İLÇE RAPORU

2019

İÇİNDEKİLER

1	ÖNSÖZ	4
2	DOĞAL YAPI	5
3	SEGE.....	6
4	DEMOGRAFİK YAPI	6
4.1	Nüfus.....	6
4.2	Yaş Grupları.....	7
4.3	Yaş Bağımlılık Oranları	8
5	EKONOMİ.....	8
5.1	İşyeri ve Çalışan Sayılarının Sektörlere göre dağılımı	9
5.2	İlçede Öne Çıkan Sektörler	11
5.3	İlçede İmalat Sanayi	13
6	FİZİKİ ALTYAPI	14
7	EĞİTİM	14
1.1.	Eğitim Genel Durumu	14
7.1	Bitirilen Eğitim Düzeyi.....	15
7.2	Yükseköğretim	15
8	SAĞLIK	16
9	TARIM VE HAYVANCILIK	16
9.1	Tarım Alanları	16
9.2	Bitkisel Üretim	16
9.2.1	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	16
9.2.2	Sebzeler	18
9.2.3	Meyveler.....	19
9.3	Hayvansal Üretim	20
9.3.1	Canlı Hayvan Sayıları.....	20
9.3.2	Hayvansal Üretim Miktarları.....	21
9.3.3	Kırkılan Hayvan Sayısı	22
9.3.4	Sağılan Hayvan Sayısı.....	22
9.3.5	Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	23
9.3.6	Tavukçuluk	23
10	TURİZM	24
11	ERİŞİLEBİLİRLİK	26
12	DİĞER HUSUSLAR	27
13	GZFT.....	28
14	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	29

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1 Nüfus Durumu.....	6
Grafik 2 2018 Yılı Yaş Grupları	7
Grafik 3 Nüfusun Çocuk, Yetişkin ve Yaşlı Nüfusa Göre Dağılımı	7
Grafik 4 Nüfusun Yaş Bağımlılık Düzeyi	8
Grafik 5 İlçede İmalat Sanayinde Çalışan Personel Bilgileri.....	13
Grafik 6 Tarım Alanları.....	16
Grafik 7 Yıllar İtibariyle Kırkılan Hayvan Sayısı.....	22
Grafik 8 Yıllar İtibariyle Sağılan Hayvan Sayısı	22
Grafik 9 Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı.....	23
Grafik 10 Yıllar İtibariyle Tavuk Sayıları	23

TABLO DİZİNİ

Tablo 1 İlçe Alan Kullanım Dağılımı Tablosu	5
Tablo 2 Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayısı.....	9
Tablo 3 Sektörlere göre toplam işyeri sayısı.....	10
Tablo 4 Sektörlere göre ilçede yoğunlaşma katsayıları	12
Tablo 2 Konya İl Geneli ve Hadim İmalat Sanayi Verileri.....	13
Tablo 3 İmalat Sanayinde Faaliyetler Kollarına Göre Firma Ve Çalışan Sayıları.....	13
Tablo 4 Eğitim Genel Durumu, 2018	14
Tablo 5 Bitirilen Eğitim Düzeyi (%).....	15
Tablo 6 Sağlık Kurumları, Çalışan Ve Yatak Sayıları, 2018	16
Tablo 7 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri, 2018	17
Tablo 8 Sebzeçilik İstatistikleri, 2018.....	18
Tablo 9 Meyvecilik İstatistikleri, 2018	19
Tablo 10 Canlı Hayvan Sayıları, Adet, 2018	20
Tablo 11 Hayvansal Üretim Miktarları, Ton, 2018.....	21
Tablo 12 Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine ilişkin Veriler, 2017	24
Tablo 16 İlçenin Erişilebilirlik Düzeyi,2013	26

1 ÖNSÖZ

Mevlana Kalkınma Ajansı, TR52 (Konya, Karaman) Düzey 2 Bölgesi için bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, bölgesel gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla yönelik olarak faaliyet göstermektedir. Bu amaçlara ulaşmak için kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek istemektedir.

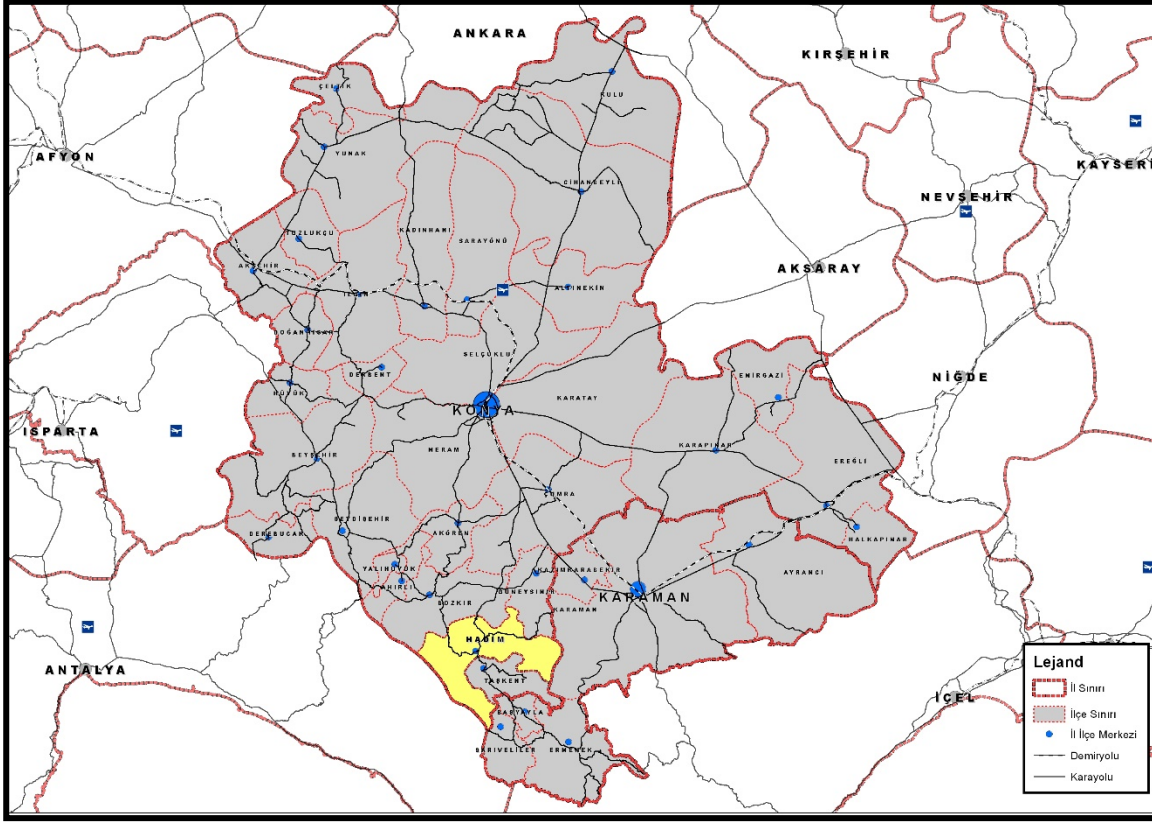
Bölgesel gelişmeye yönelik olarak icra edilecek bütün faaliyetlerin temeli ise bölgenin bütün detayları ile iyi tanınmasından geçmektedir. Bu nedenle, bölgenin kaynak ve olanaklarının doğru şekilde tespit edilmesi, mevcut sahip olunan değerlerin rekabet edebilirlik açısından yeniden yorumlanması ve bölgesel kalkınmayı sürdürülebilir şekilde sağlanmasına yönelik olarak faaliyetlerin birbiri ile ilişkili olarak icra edilmesi gerekmektedir.

Bu amaca yönelik ilk olarak MEVKA, Bölgenin Mevcut Durum çalışması ve 2010-2013 bölge planını hazırlamıştır. Bu işlem yapılırken bölgeyi oluşturan ilçelere yönelik olarak GZFT Analizi çalışması gerçekleştirilmiş ve her ilçe için bir İlçe Raporu hazırlanmıştır. 2012 yılında “2014-2023 Karaman Konya Bölge Planı” hazırlık çalışmaları kapsamında tüm ilçelerde Kaymakamlar başkanlığında kurulan komisyonlar ile 6’şar adet toplantı düzenlenerek, ilçelerin 2023 yılı vizyonları belirlenmiş ve gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetler komisyon tarafından planlanmıştır. 2014 yılında mevcut durumu gösterir ilçe raporları ajansımız uzmanlarınca güncellenmiştir. 2019 yılına gelindiğinde ise ilçelerde yaşanan gelişmelerin görülmesi için ilçe raporları güncellenmiştir.

Bu doküman, İlçenin mevcut durumunu göstermekte ve ilçe potansiyellerin kullanımına yönelik olarak altyapı oluşturacağı düşünülmektedir. İlçe raporlarının hazırlanmasında kurumlar tarafından yayınlanan en güncel veriler kullanılmış olup İlçe Kaymakamlıkları tarafından hazırlanan ilçe brifinglerinden de yararlanılmıştır.

2 DOĞAL YAPI

Konya ili Hadim ilçesi, 36°59' Kuzey enlemi ile 32°27' Doğu boylamı arasında yer almaktadır. İl merkezine uzaklığı 135 km'dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1.530 metredir. İlçenin kuzeyinde Bozkır, güneyinde Taşkent, batısında Antalya ve doğusunda Karaman ili bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 1.083,6 km²'dir.

Toros dağlarının, Orta Toroslar ismi verilen kısmında sarp kayalık ve yüksek tepeler arasındaki oldukça engebeli bir sahada kurulmuş olan Hadim, Akdeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır. İlçenin Güneyi genişçe bir vadiye bakmaktadır. Hadim, yüksekliği kimi yerde 2.588 metreyi bulan yalçın kayalarla kaplı dağlar, yüksek ve dik yamaçlı tepeler, bu dağ ve tepeler arasında küçük akarsular ve eni gayet dar olan oluk şeklinde vadilerden meydana gelen bir coğrafya parçasıdır.

Tablo 1 İlçe Alan Kullanım Dağılımı Tablosu

Alan Adı	Hadim Alan Kullanım Türü		Konya Alan Kullanım Türü		Türkiye Alan Kullanım Türü		Hadim Alan Kullanım/			
	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	Konya (%)	TR52 (%)	30. Göller Havzası (İle düşen) Arazi (%)	Türkiye (%)
Tarım Arazisi	20.000,00	18,46	2.247.856,60	55,08	24.294.680,8	31,00	0,89	0,80	4,86	0,08
Çayır-Mera	4.000,00	3,69	761.460,70	18,66	14.616.687,3	18,65	0,53	0,38	3,17	0,03
Orman	54.258,00	50,07	540.189,00	13,24	21.389.783,0	27,30	10,04	7,74	11,12	0,25
Diğer	30.108,38	27,78	531.845,65	13,03	18.056.548,9	23,04	5,66	4,31	8,38	0,17
Toplam	108.366,38	100	4.081.351,95	100	78.357.700,0	100	2,66	2,18	7,83	0,14

* Konya Tarım İl Müdürlüğü (2010), TÜİK (2009), DSİ

Hadim ilçesi 108.366,38 ha'lık alan ile Konya'nın %2,66'sını, Türkiye'nin ise %0,14'ünü kapsamaktadır. İlçe toplam alanının %18,46'sı tarım arazilerine ayrılmış olup, bu oran Türkiye ortalamasından ve Konya ortalamasından oldukça düşüktür. Toplam alanın %3,69 bir oranı çayır-mera alanları için ayrılmıştır. Ormanlık alan ise toplam alanın %50,07'sini oluşturmakta ve bu alan Konya toplam ormanlık alanın %10,04'ünü kaplamaktadır.

3 SEGE

Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikası bölgesel gelişme sorununun temel bileşenlerinden bir tanesidir. Toplamda 37 ilçeden oluşan Konya Karaman Bölgesi'nde ilçeler arasında ciddi gelişmişlik farkları yaşanmaktadır. Bölgenin sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulamamasıdır.

Bölgedeki ilçelerin gelişmişlik düzeylerinin sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler yardımıyla ölçülmesi ve birbirleriyle analitik olarak karşılaştırılması TR52 ilçeleri arasındaki gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik politikaların oluşturulması sürecinde önem taşımaktadır.

Buna göre 2011 yılında yapılan sosyal gelişmişlik endeksi çalınmasına göre 37 ilçe arasında Hadim 18. sırada yer alırken 2013 yılında da aynı pozisyonun korumuştur. 2019 yılında yapılan çalışmaya göre 21. sırada yer almıştır.

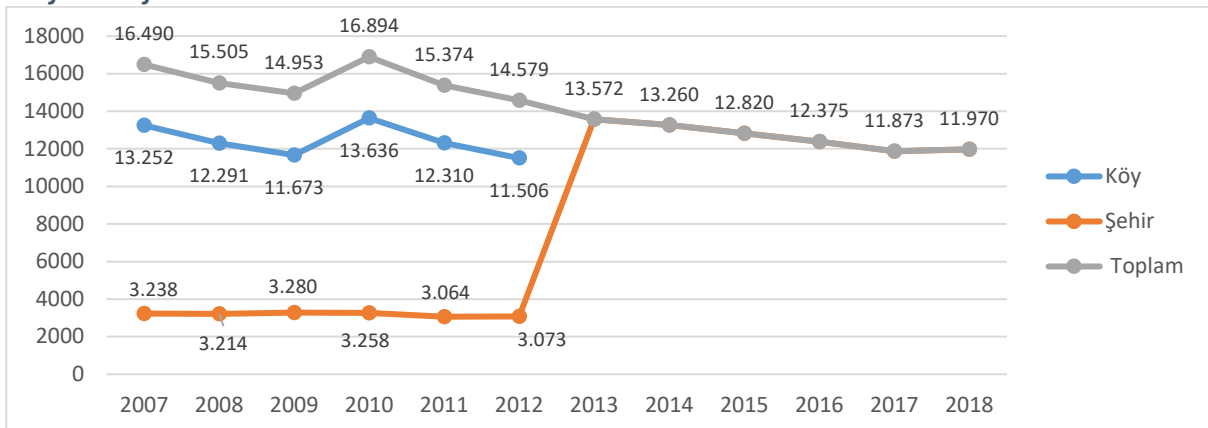
2018 yılı MEVKA teknik destek programı kapsamında hazırlanan "Konya İlçeler Arası Rekabet Endeksi Araştırması"na göre; Konya'ya bağlı 31 ilçe içinde 17.sırada yer almıştır.

4 DEMOGRAFİK YAPI

4.1 Nüfus

TÜİK ADNKS verilerine göre İlçe nüfusu 2018 yılı itibariyle 11.970 kişidir. 2012 yılında nüfusun yaklaşık %79'u köylerde yaşarken, 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası ile köyler kaldırılmış ve Hadim ilçesine bağlı köyler mahalleye dönüşmüştür bu sebeple 2013 yılından itibaren nüfusun tamamı kentlerde yaşar durumdadır.

Grafik 1 Nüfus Durumu

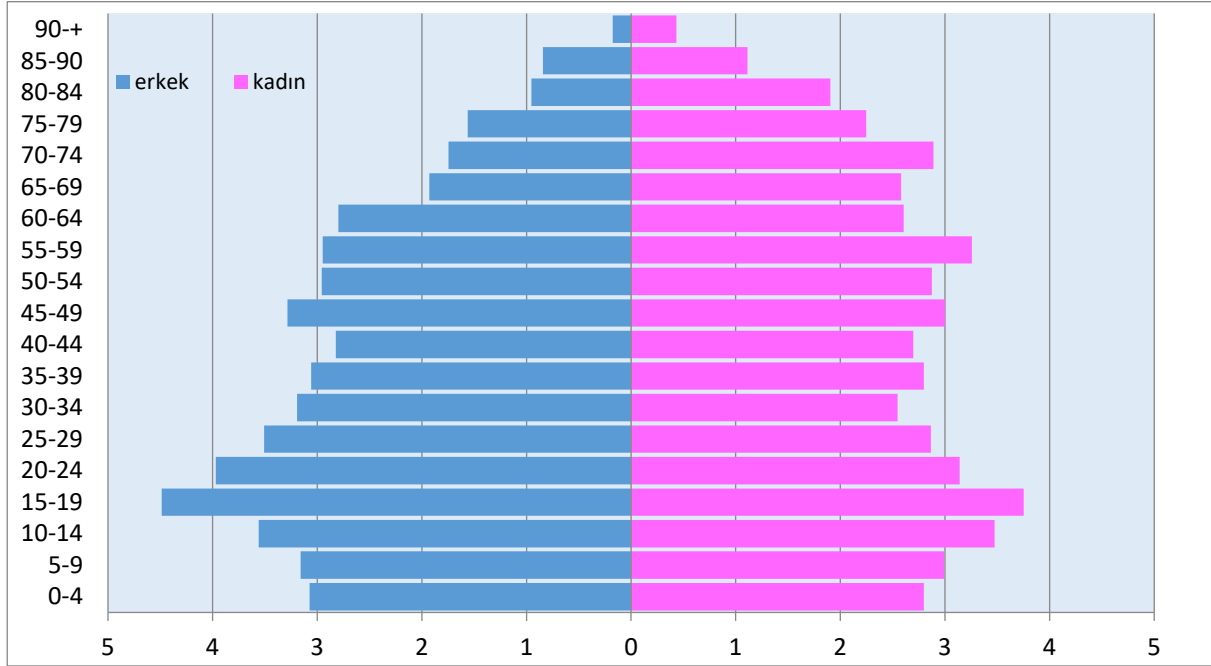

Kaynak: TÜİK, ADNKS, 2018

4.2 Yaş Grupları

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda, ilçede 64 yaş üstü grubun giderek artması ve yaşam süresindeki uzunluk dikkat çekmektedir.

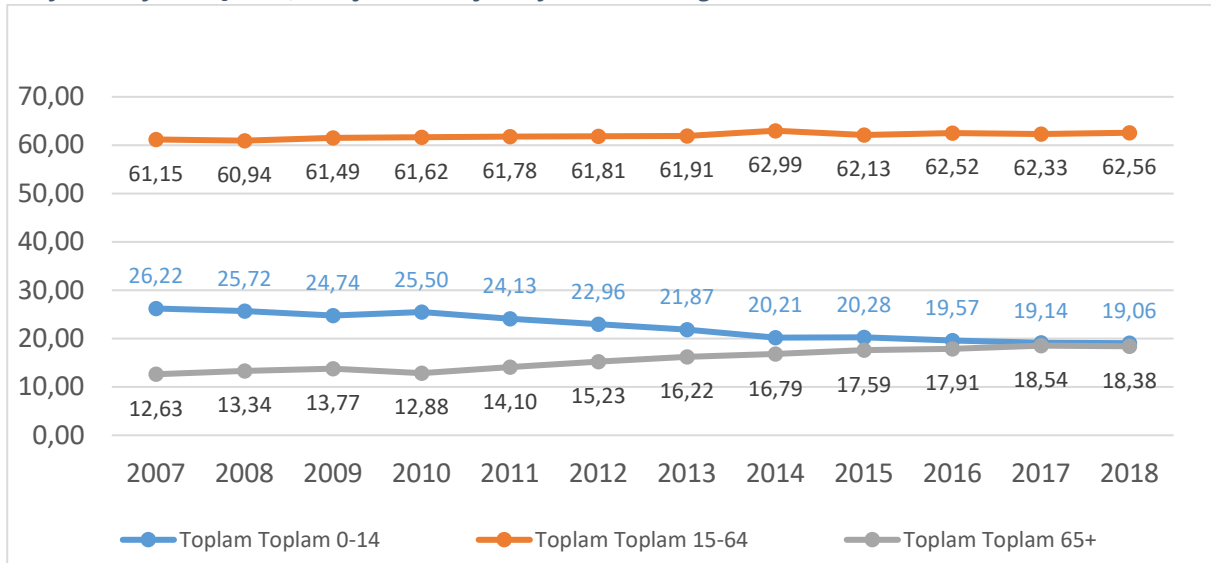
Grafik 2 2018 Yılı Yaş Grupları

Kaynak: TÜİK, ADNKS, 2018

Doğum oranlarında yaklaşık son 15 yıldır düşüş olduğu görülmektedir. Nüfusun çocuk, yetişkin ve yaşlı nüfusa göre dağılımı grafiği verileri incelendiğinde de 0-14 yaş grubunun yıllar itibari ile azalması doğum oranlarındaki düşüşü doğrulayan bir veridir. Bununla birlikte yaşlı nüfus oranı hem Konya il geneli hem de Türkiye oranlarının üzerindedir. Yaşlı nüfus oranının yüksek olması ortalama yaşam süresinin de fazla olduğunun bir göstergesidir. 20-45 yaş grubunun göç ettiği ve bu göç hareketinin kadınlarda daha fazla olduğu görülmektedir. Genç nüfusun göç etme eğilimden kaynaklı olarak ilçede doğum oranlarının düştüğü ve yaşlı nüfus oranlarının da arttığı söylenebilir.

Grafik 3 Nüfusun Çocuk, Yetişkin ve Yaşlı Nüfusa Göre Dağılımı

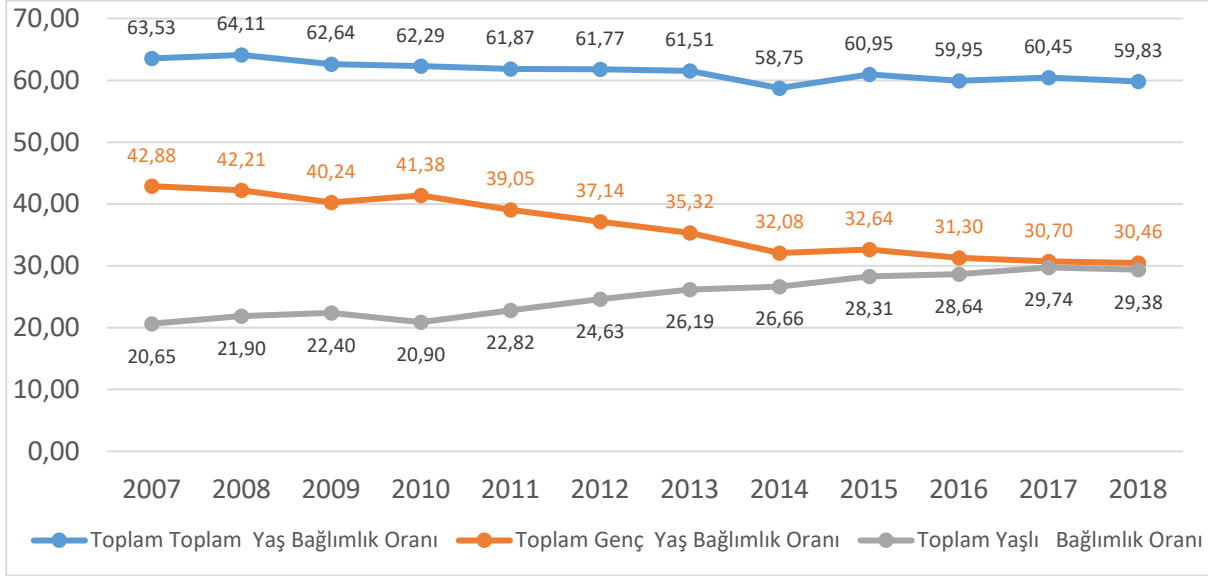

Kaynak: TÜİK, ADNKS, 2018

2018 yılı ilçe nüfusunun yaş aralıklarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla 15-64 yaş arası nüfusun yer aldığı görülmekte olup toplam nüfusun %62,56'sını (Konya ortalaması %66,61, Türkiye ortalaması %67,84), 0-14 yaş aralığındaki nüfus toplam nüfusun % 19,06'sını (Konya ortalaması %24,25, Türkiye ortalaması %23,39), 65 yaş üstü nüfus ise toplam nüfusun % 18,38 'ini (Konya ortalaması %9,13, Türkiye ortalaması %8,76), oluşturmaktadır. Konya ve Türkiye ortalamaları ile kıyaslandığında 65 yaş üstü nüfusun fazlalığı oldukça dikkat çekicidir.

4.3 Yaş Bağımlılık Oranları¹

Grafik 4 Nüfusun Yaş Bağımlılık Düzeyi

Kaynak: TÜİK, ADNKS, 2018

2007-2018 yılları arasında çocuk yaş bağımlılık oranında sürekli bir düşüş olduğu bunun tersine yaşlı bağımlılık oranlarında da 2010 yılından itibaren bir artış olduğu görülmekte olup genç ve yaşlı bağımlılık oranları neredeyse aynı seviyelerdedir. Bu da bize şunu göstermektedir; doğum oranlarında giderek düşüş ve yaşam süresinde de artış yaşanmaktadır. Çocuk bağımlılık oranındaki düşüş, yaşlı bağımlılık oranındaki artıştan fazla olduğu için toplam bağımlılık oranının da 2007 yılına kıyasla düşmüş olduğu görülmektedir.

5 EKONOMİ

İlçenin ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. İlçede sulanabilir tarım arazilerinin büyük bir bölümü, yapımı tamamlanan gölet ve barajlar altında kalması nedeniyle sulu tarım alanlarında kayıplar yaşanmış ve kuru tarım arazilerinin oranı artmıştır.

İlçe Akdeniz bölgesi ve Orta Anadolu bölgesi arasında geçiş bölgesi olması, toprak yapısının meyveciliğe uygun olması ve son yıllarda ekonomik girdisi yüksek ihracata yönelik son turfanda kiraz üretiminin yapılması sebebi ile üreticilerin gelirlerinin artırılması ve hayat standartlarının yükseltilmesi için kiraz

¹ **Yaş Bağımlılık Oranı:** Bir ülkede çalışan (15-64) her 100 kişinin, bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır. Bu oran çocuklar için ve yaşlılar için ayrı ayrı hesaplanarak ülkelerin gelişmişlik seviyeleri ortaya çıkarılır. Bir ülkede çalışan nüfus ne kadar çok ise o ülke için o kadar gelişmiştir diyebiliriz.

üretimi bir alternatif üretim faaliyeti olmuştur. İlçe Kirazcılık konusunda rekabet gücü yüksek bir yapıdadır. Benzer şekilde çekirdekli kurutmalık üzüm üretiminde de önemli bir konumda olan ilçede katma değeri artırmak için; kiraz işleme ve paketleme tesisi ile üzüm kurutma işleme ve paketleme tesislerinin kurulması pazarlama imkânlarını da artıracaktır.²

Küçükbaş hayvancılık için kullanılabilir 58.000 dekar mera arazisi bulunmakta olup mera ıslah çalışmalarının yapılması ve süt toplama merkezlerinin kurulması durumunda hayvancılık faaliyetlerinin iyileştirilmesi mümkündür.

Gaziler Mahallesi'nde Tarımsal Kalkınma Kooperatifince salamura yaprak tesisi hizmet vermektedir. Dülgerler Mahallesi'nde yenilenebilir enerji üretimi kapsamında güneş panelleri kurularak elektrik üretimine başlamıştır. Aladağ bölgesinde 2.000 tonluk soğuk hava deposu bulunmaktadır.

5.1 İşyeri ve Çalışan Sayılarının Sektörlere göre dağılımı

İlçeye ait sigortalı çalışan ve işyeri sayıları sektörler bazında derlenmiştir. 2018 yılı itibariyle ilçede toplam 861 kayıtlı sigortalı çalışan vardır. Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayıları incelendiğinde ilçede en fazla Bina dışı yapıların inşaatı istihdamın sağlandığı görülmektedir. Bunu sırasıyla; eğitim, binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri ve bina inşaatı takip etmektedir.

Tablo 2 Sektörlere göre toplam sigortalı çalışan sayısı

SEKTÖRLER	2015	2016	2017	2018
Bina dışı yapıların inşaatı	274	198	813	288
Eğitim	40	159	143	148
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	255	155	157	110
Bina inşaatı	280	118	77	44
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	32	36	26	36
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	46	41	27	31
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	27	27	27	26
Özel inşaat faaliyetleri	4	3	16	20
Konaklama	20	16	18	15
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	4	4	15	14
İnsan sağlığı hizmetleri	3	3	13	14
Bilgi hizmet faaliyetleri	1	14	14	14
Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı				12
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	23	1	1	12
Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri	20	20	9	9
Giyim eşyalarının imalatı	6	6	9	9
Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi		14	6	6
Barınacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler	3	4	5	6
Gıda ürünlerinin imalatı	4	9	11	5
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	7	9	9	5
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	4	5	5	5
Üye olunan kuruluşların faaliyetleri	5	5	5	5
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	29	12	5	4
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	5	5	6	4
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı		2	2	3

²Hadim Kaymakamlığı, 2018 Yılı (1 Ocak-31 Aralık 2018) İlçe Brifingi

SEKTÖRLER	2015	2016	2017	2018
Diğer madencilik ve taş ocaklığı	9	7	7	3
Hukuk ve muhasebe faaliyetleri	2	1	2	3
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	4	2	2	2
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	4	3	3	2
Gayrimenkul faaliyetleri		4	2	2
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)		1	1	1
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	1	1	1	1
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik			1	1
Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği		1	3	1
Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)		1		
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	1	1		
Metal cevherleri madenciliği			1	
Diğer hizmet faaliyetleri	1			
Genel Toplam	1114	888	1442	861

Kaynak: SGK, 2019

İlçede sektörel çeşitliliğin benzer gelişme düzeyine sahip ilçelere görece fazla olduğu görülmektedir. Bu durumun erişim problemlerinden kaynaklı olabileceği düşünülmekte olup ihtiyaçlar çevre yerleşimlere bağımlılığı en aza indirmek amacıyla ilçe içinden giderilmeye çalışılmaktadır. 2014-2023 Karaman Konya Bölge Planı çalışmaları kapsamında yapılan kademelenme analizinde de ilçeden dışarıya yöndeki insan akımlarının en fazla il merkezine yapıldığı bunun dışında komşu ilçe olan Bozkır'a gidişler bulunmaktadır. Bu durum da ilçenin dışa bağımlılığının görece az olduğunu doğrulayan bir tespittir.

Tablo 3 Sektörlere göre toplam işyeri sayısı

SEKTÖRLER	2015	2016	2017	2018
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	10	12	10	14
Bina inşaatı	11	9	13	11
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	9	7	12	11
Bina dışı yapıların inşaatı	12	11	11	10
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	8	7	10	9
Eğitim	4	6	6	9
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	12	9	11	8
Özel inşaat faaliyetleri	3	2	4	5
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	4	2	5	4
Konaklama	5	4	4	3
Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri	2	2	3	3
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	4	3	5	3
Hukuk ve muhasebe faaliyetleri	2	1	2	3
Üye olunan kuruluşların faaliyetleri	3	3	3	3
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	5	4	5	3
Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi		1	1	2
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	2	1	1	2
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	1	1	1	2
Diğer madencilik ve taş ocaklığı	2	2	3	2
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	3	3	3	2
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı		1	1	2

SEKTÖRLER	2015	2016	2017	2018
Gıda ürünlerinin imalatı	2	2	2	2
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	1	1	1	1
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik			1	1
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)		1	1	1
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	1	1	1	1
Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı				1
Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği		1	1	1
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	1	1	1	1
Barınacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler	1	1	1	1
İnsan sağlığı hizmetleri	1	1	2	1
Giyim eşyalarının imalatı	1	1	1	1
Bilgi hizmet faaliyetleri	1	1	1	1
Gayrimenkul faaliyetleri		1	1	1
Metal cevherleri madenciliği			1	
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	1	1		
Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)		1		
Diğer hizmet faaliyetleri	1			
Genel Toplam	113	105	129	125

Kaynak: SGK, 2019

2018 yılı itibarıyla ilçede toplam 125 kayıtlı işyeri vardır Sektörlere göre toplam işyeri sayıları incelendiğinde ilçede en fazla Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) sektöründe işletmenin varlığı dikkat çekmektedir. Bunu sırasıyla Bina inşaatı, Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri sektörlerindeki işletmeler takip etmektedir.

5.2 İlçede Öne Çıkan Sektörler

YOĞUNLAŞMA KATSAYISI (YK) (LOCATION QUOTIENT)

YK genelde bir sektörün belli bir bölgedeki yığılmasını ulusal referansla ölçmeye yararmaktadır. Bir sektörün YK değerinin 1'den büyük çıkması sektörün o bölgede yoğunlaştığı anlamına gelmektedir. Öte yandan bir sektördeki kat sayının zaman içerisindeki değişimine bakılarak sektörün yoğunlaşmasının azaldığı ya da arttığı gözlemlenebilir. Ayrıca bu değişime bakılarak daha önce bölgede yoğunlaşma göstermemesine ancak zaman içerisinde yoğunlaşan sektörlerle özel önem verilebilir. Ancak diğer yandan YK değeri 1'den büyük çıkan her sektörü bölgede rekabetçi olarak yorumlamak doğru değildir.

$$YK_i = (a_i/a_t) / (A_i/A_t)$$

- a_i =ilçenin i sektöründeki toplam istihdamı
- a_t = ilçenin toplam istihdamı
- A_i = bölgenin i sektöründeki toplam istihdamı
- A_t = bölgenin toplam istihdamı

Yoğunlaşma Katsayısı ile ilgili Açıklama: Yoğunlaşma katsayısı ile TR52 bölgesi içindeki x sektörde istihdam edilen kişi sayısının ilçelere pay edilmesi ile oransal olarak hangi ilçelerin öne çıktığını görmüş oluyoruz. Yani ilçenin en fazla istihdamının hangi sektörde olduğunu gösteren bir rakam değildir. Hatta ilçede en az istihdam o sektörde bile olsa yoğunlaşma katsayısı yüksek çıkabilmektedir. Örneğin TR52'de x sektöründe 2 kişi istihdam ediliyor olsun ve bunun biri A biri de B ilçesinde, ancak A ve B ilçelerindeki istihdam sayıları da en az x sektöründe olsa bile bu sektörün yoğunlaşma oranı A ve B ilçelerinde çok yüksek çıkacaktır.

İlçeye ait ekonomik veriler Sosyal Güvenlik Kurumu’ndan temin edilmiştir. Elde edilen veriler kapsamında “nace rev 2” 2’li kodda işyeri ve sigortalı çalışan sayıları analiz edilmiştir. Bu analizde amaç TR52 düzey 2 bölgesine göre ilçede spesifik olarak yoğunlaşmanın yaşandığı sektörlerin tespit edilmesidir. Bunun için ise “location Quotient” yöntemi kullanılmıştır. İmalat sanayi yoğunlaşması “Yoğunlaşma Katsayısı (YK) Analizi ile imalat sanayi 2’li kodda 2018 yılı için yapılmıştır.

Tablo 4 Sektörlere göre ilçede yoğunlaşma katsayıları

HADİM	YK	İSTİHDAM	%
Bina dışı yapıların inşaatı	17,492	288	33,4
Bilgi hizmet faaliyetleri	11,594	14	1,6
Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	9,592	1	0,1
Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı	3,291	12	1,4
Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri	2,500	110	12,8
Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi	2,349	6	0,7
Üye olunan kuruluşların faaliyetleri	1,861	5	0,6
Konaklama	1,775	15	1,7
Özel inşaat faaliyetleri	1,599	20	2,3
Barınacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler	1,580	6	0,7
Eğitim	1,416	148	17,2
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	1,305	14	1,6
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1,040	26	3
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	0,891	4	0,5
Giyim eşyalarının imalatı	0,865	9	1
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	0,841	31	3,6
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	0,708	4	0,5
Bina inşaatı	0,693	44	5,1
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	0,678	12	1,4
İnsan sağlığı hizmetleri	0,648	14	1,6
Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri	0,639	9	1
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	0,632	5	0,6
Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	0,629	3	0,3
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	0,558	5	0,6
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	0,543	2	0,2
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	0,513	36	4,2
Hukuk ve muhasebe faaliyetleri	0,372	3	0,3
Gayrimenkul faaliyetleri	0,236	2	0,2
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	0,209	3	0,3
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	0,102	1	0,1
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,097	1	0,1
Gıda ürünlerinin imalatı	0,071	5	0,6
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	0,045	2	0,2
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	0,030	1	0,1
Toplam HADİM		861	100

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Buna göre; Bina dışı yapıların inşaatı, Bilgi hizmet faaliyetleri, Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı, Binalar ile ilgili hizmetler ve

çevre düzenlemesi faaliyetleri, Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi, Üye olunan kuruluşların faaliyetleri, Konaklama, Özel inşaat faaliyetleri, Barınacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler, Eğitim, Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri, Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri TR52 bölgesine göre daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir.

5.3 İlçede İmalat Sanayi

Yapımına 2017 yılında başlanan 30 dükkânlı sanayi sitesinin yapımı devam etmektedir. İlçede imalat sanayine yönelik faaliyetler de bulunmaktadır.

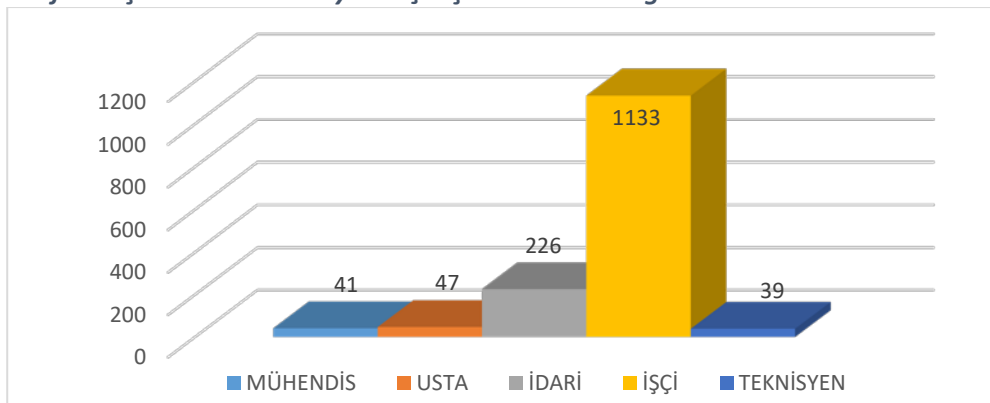
Tablo 5 Konya İl Geneli ve Hadim İmalat Sanayi Verileri

	HADİM	KONYA İL GENELİ
Firma sayısı :	4	2.538
Kapasite raporu sayısı :	4	2.705
Toplam çalışan sayısı :	40	74.734
Toplam Açık Alan (m ²) :	4.035.050	187.990.408
Toplam Kapalı Alan (m ²) :	4.754	9.502.336

Kaynak: TOBB veri tabanı, 2019

İlçede imalat sanayinde faaliyet gösteren firma sayısı 4'tür. Toplam 40 adet çalışan bulunmaktadır.³ Bunların %88'i yani 35'i işçi olarak çalışmaktadır.

Grafik 5 İlçede İmalat Sanayinde Çalışan Personel Bilgileri

Kaynak: TOBB veri tabanı, 2019

Tablo 6 İmalat Sanayinde Faaliyetler Kollarına Göre Firma Ve Çalışan Sayıları⁴

Sıra	Kodu	Açıklama	Firma Sayısı Hadim	Firma Sayısı Konya İl Geneli	Çalışan sayısı Hadim	Çalışan Sayısı Konya İl Geneli
1	08.12	Çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri; kil ve kaolin çıkarımı	2	59	4	2.502
10	23.63	Hazır beton imalatı	3	47	39	1.281

Kaynak: TOBB veri tabanı, 2019

³Bu veriler sadece TOBB'a kayıtlı olan firmaları içermektedir. Bu nedenle diğer kurumların verileri ile uyumsuz olabilir.

⁴Bazı firmalar 1'den fazla faaliyet kodunda üretim yaptıkları için hem firma sayıları hem de çalışan sayıları birden çok faaliyet kodunda tekrar tekrar sayılmıştır. Bu sebeple tablodaki toplam rakamlar ile Hadim ve Konya'da bulunan toplam firma sayısı ve toplam çalışan sayısı ile örtüşmemektedir.

İmalat sanayinde faaliyet gösteren firmalar Çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri; kil ve kaolin çıkarımı ile hazır beton imalatı kollarında üretim yapmaktadırlar. İmalat sanayinde istihdam edilen personelin çoğunluğu hazır beton imalatında çalışmaktadır.

6 FİZİKİ ALTYAPI

Fiziki altyapıya ilişkin bilgiler		Kaynaklar
İlçedeki Toplam Kamu Yatırımı (Enerji, Haberleşme-Ulaştırma hariç)	11.000	Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2018
İlçelere göre belediyelerin çevresel harcamaları (TL)	249.817	Seçilmiş Göstergeler Konya
İlçeler bazında belediyelerin bütçesi (milyon TL)	33	KTO Ekonomi Raporu 2017
İlçelere göre kişi başı elektrik tüketimi (kwh)	1.043	KTO Ekonomi Raporu 2017
İlçe alan kullanım dağılımı (toplam alan hektar)	108.366	MEVKA İlçe Raporları 2014
Toplam park sayısı	27	Konya Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2017
Toplam konut sayısı	7.892	TÜİK, 2018
Toplam yazlık sayısı	1.059	TÜİK, 2018
Toplam özel işyeri sayısı	376	TÜİK, 2018

7 EĞİTİM

1.1. Eğitim Genel Durumu

Tablo 7 Eğitim Genel Durumu, 2018

HADİM	OKUL/KURUM SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	DERSLİK SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI
İLKOKUL	12	641	19	37	33,7	17,3
OKUL ÖNCESİ	3	37	3		12,3	
ORTAOKUL	12	660	87	59	7,6	11,2
ORTAÖĞRETİM	3	299	24	35	12,5	8,5
YAYGIN EĞİTİM	1	0	1	4	0,0	0,0
Genel Toplam	31	1.637	134	135	12,2	12,1

Kaynak: Milli Eğitim Müdürlüğü, 2018

2018 yılı itibari ile ilçede toplam 31 adet kurum bulunmaktadır. Taşıma nedeniyle eğitim ve öğretim yapılmayan 28 adet okul bulunmaktadır. Taşınan öğrenci sayısı ise 335'dir. İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 33,7 olup Konya il genelinde Karatay ilçesinden sonra en yüksek değere sahip ilçedir. Bu durumun taşınalı eğitimden kaynaklandığı düşünülmektedir.

7.1 Bitirilen Eğitim Düzeyi

Tablo 8 Bitirilen Eğitim Düzeyi (%)

	Bilinmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul	Lise Ve Dengi Meslek Okulu	Yüksekokul Veya Fakülte	Yüksek Lisans *
2008	3,7	9,2	19,2	39,7	11,8	3,6	10,5	2,2	0,1
2009	2,5	9,0	18,2	39,7	12,9	3,5	11,0	3,1	0,1
2010	2,1	7,5	18,7	36,4	17,0	4,1	11,9	2,3	0,1
2011	1,5	4,7	20,9	34,4	19,6	3,5	12,0	3,2	0,2
2012	1,4	4,1	20,9	34,6	19,7	3,5	11,0	4,6	0,1
2013	1,3	4,1	20,0	34,5	19,7	3,4	12,1	4,7	0,3
2014	0,7	3,9	11,9	39,6	16,5	6,8	11,9	8,3	0,2
2015	0,3	3,9	11,7	41,1	15,3	8,8	12,4	6,3	0,2
2016	0,2	3,7	10,5	38,4	12,6	13,9	13,8	6,5	0,3
2017	0,2	3,6	10,1	39,7	13,0	13,4	13,1	6,4	0,5

*5 Veya 6 Yıllık Fakülteler Dahil

Kaynak: Milli Eğitim Müdürlüğü, 2018

2017 yılı itibarıyla Karaman merkezde okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 3,6 iken bu oran Konya il genelinde ve Türkiye genelinde %2'dir. Okuma yazma bilmeyenlerin oranlarındaki fazlalığın, 65 yaş üstü nüfus oranının fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

7.2 Yükseköğretim

Selçuk Üniversitesi Hadim Meslek Yüksekokulu 1992 yılında Harita-Kadastro programı ile Eğitim Öğretime başlamıştır. 1994 yılında Makine Resim Konstrüksiyon, 2003 yılında Harita Kadastro, (ikinci Öğretim), 2014 yılında Bankacılık ve Sigortacılık ile Elektrik Programları, 2017 yılında Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı programları açılmıştır. Bankacılık ve Sigortacılık ilk defa 2017-2018 eğitim öğretim yılında öğrenci almıştır. 2018-2019 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Büro Yönetimi ve Yönetici Programı'na 40 öğrenci kontenjanı ile öğrenci alınmıştır. Elektrik programlarına öğretim elemanı tahsis henüz gerçekleşmediğinden öğrenci alımı yapılamamaktadır.

Hadim Meslek Yüksekokulu kurulduğu yıldan bugüne toplam 3894 öğrenci mezun vermiştir, halen Yüksekokul programlarında 109 kız, 230 erkek öğrenci olmak üzere toplam 339 öğrenci öğretime devam etmektedir.

Hadim Meslek Yüksekokulunda Harita Kadastro, Bankacılık ve Sigortacılık, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programı olmak üzere 12 adet öğretim elemanı mevcut olup, 4 öğretim görevlisi üniversitenin diğer birimlerine görevlendirilmiştir.

İlçede Kredi Yurtlar Kurumuna ait 350 kişilik öğrenci yurdu, sosyal tesislerini de içerisinde barındırmak suretiyle faaliyet yürütmektedir.

8 SAĞLIK

Tablo 9 Sağlık Kurumları, Çalışan Ve Yatak Sayıları, 2018

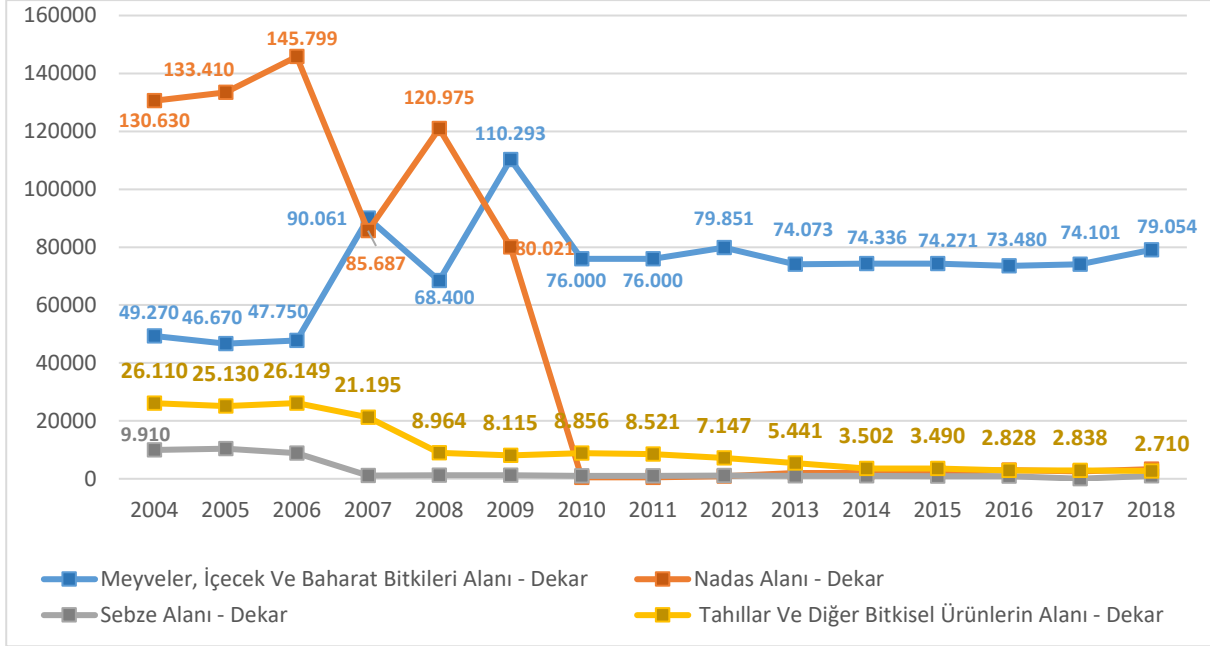
1.Basamak Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar				
	ASM Sayısı	ASM Hekim Sayısı	ASM Hemşire, Ebe ve Diğer Sağlık Personeli Sayısı	
HADİM	4	4	4	
2.Basamak Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar				
	Hastane Sayısı	Hekim Sayısı	Hemşire, Ebe ve Diğer Sağlık Personeli Sayısı	YATAK SAYISI
Hadim Devlet Hastanesi	1	13	22	25

Kaynak: Sağlık İl Müdürlüğü, 2018

9 TARIM VE HAYVANCILIK

9.1 Tarım Alanları

Grafik 6 Tarım Alanları

Kaynak: TÜİK, 2019

2004 yılından 2018 yılına kadar olan süreçte nadas alanı, tahıllar ve diğer bitkisel üretim alanları ve sebze alanlarında ciddi bir azalış olduğu görülmektedir. Meyve, içecek ve baharat bitki alanlarında ise artış olmuştur. Bu artış yaklaşık 30.000 dekar civarında iken diğer tarım alanlarındaki azalma yaklaşık 160.000 dekar civarındadır. Dolayısıyla ciddi bir tarımsal alan kaybı yaşandığı görülmektedir.

9.2 Bitkisel Üretim

9.2.1 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler

2018 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler grubunda alansal olarak en fazla ekilen ürün (durum buğdayı hariç) buğdaydır. Üretim miktarlarına bakıldığında patates (tatlı patates hariç) en fazla üretilen üründür. Patatesin ekim alanı buğdaya göre çok daha az olmasına

rağmen daha fazla ürün elde edilmektedir. Dolayısıyla patatesin verimi yüksek olup ilçede tahıllar ve diğer bitkisel ürünler grubunda yer alan en verimli üründür.

2014 yılı ile kıyaslandığında tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekim alanlarının yaklaşık %21 oranında azaldığı görülmekte olup verimlilikte ise genel itibarıyla düşüş gözlenmektedir.

Tablo 10 Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri, 2018⁵

	HADİM	KONYA	İLÇE/İL (%)
Buğday, Durum Buğdayı Hariç			
Ekilen Alan (Dekar)	1.819	4.562.337	0,04
Hasat Edilen (Dekar)	1.819	4.540.975	0,04
Üretim Miktarı (Ton)	178	1.363.378	0,01
Verim (kg/dekar)	98	300	
Korunga (Yeşilot)			
Ekilen Alan (Dekar)	150	12.330	1,22
Hasat Edilen (Dekar)	150	12.330	1,22
Üretim Miktarı (Ton)	120	15.902	0,75
Verim (kg/dekar)	800	1.290	
Patates (Tatlı Patates Hariç)			
Ekilen Alan (Dekar)	220	148.333	0,15
Hasat Edilen (Dekar)	220	148.333	0,15
Üretim Miktarı (Ton)	320	611.957	0,05
Verim (kg/dekar)	1.455	4.126	
Yonca (Yeşilot)			
Ekilen Alan (Dekar)	60	268.854	0,02
Hasat Edilen (Dekar)	60	268.854	0,02
Üretim Miktarı (Ton)	72	1.293.399	0,01
Verim (kg/dekar)	1.200	4.811	

Kaynak: TÜİK, 2018

Konya il geneli içindeki durumuna bakıldığında ilin toplam tahıl ve diğer bitkisel üretimi içindeki payının çok düşük olduğu bununla birlikte verimlilik değerlerinin de düşük olduğu görülmektedir. İlçenin dağlık bir coğrafi yapıya sahip olması nedeniyle arazi varlığının az olması, ver olan arazilerin ise parçalı olması sebebiyle tarıma elverişli alanlar kıt olup işletme başına düşen arazi miktarı da düşüktür. Bu sebeple tahıl grubunda üretilen ürünler ağırlıklı olarak ilçe halkının kendi ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir.

⁵ Tabloda tüm ürünlere yer verilmemiş olup üretim miktarı fazla olan ürünlere yer verilmiştir.

9.2.2 Sebzeler

Tablo 11 Sebzeçilik İstatistikleri, 2018⁶

	HADİM	KONYA	İLÇE/İL (%)
Domates (Sofralık)			
Ekilen Alan (dekar)	250	32.484	0,8
Üretim Miktarı (ton)	405	163.856	0,2
Fasulye, Taze			
Ekilen Alan (dekar)	370	14.360	2,6
Üretim Miktarı (ton)	292	16.941	1,7
Sarımsak (Taze)			
Ekilen Alan (dekar)	250	460	54,3
Üretim Miktarı (ton)	187	408	45,8
Soğan (Taze)			
Ekilen Alan (dekar)	50	613	8,2
Üretim Miktarı (ton)	69	1.495	4,6

Kaynak: TÜİK, 2018

2018 yılı sebze üretim istatistikleri incelendiğinde en fazla üretilen ürün sofralık domatestir. İlçede sebze üretimi arazi varlığının yetersizliğinden dolayı Konya ilinin sebze üretimi içerisinde çok düşük oranlara sahiptir. Ancak taze sarımsak üretiminde önemli bir yeri olup Konya ili genelinde üretilen taze sarımsağın yaklaşık %46'sı Hadim'de üretilmektedir.

2014 - 2018 yılları kıyaslandığında sebze üretimi için ekilen alan %1'lik bir azalma ile hemen hemen aynıdır. Ancak 2014-2015 yılları arasında sebze ekim alanlarında %10'luk bir azalma yaşanmış ve 2017 yılına kadar 2015 yılı rakamlarında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır. 2018 yılında tekrar artış eğilimine geçerek 2014 yılı rakamları değerlerine yükselme olmuştur.

Üretim miktarları da benzer şekilde bir dalgalanma yaşamış ve 2018 yılında %12 üretim artışı olmasına rağmen 2014 yılı üretim miktarı henüz yakalanamamıştır.

Taze sarımsak üretimi bakımından il genelinde önemli bir konumda olmasına rağmen sarımsak ekim alanı ve üretiminde 2014 yılına oranla yaklaşık %38 oranında bir azalma söz konusudur.

⁶ Tabloda tüm ürünlere yer verilmemiş olup üretim miktarı fazla olan ürünlere yer verilmiştir.

9.2.3 Meyveler

Tahıl ve sebze üretimine göre meyvecilik üretiminde daha rekabetçi olan ilçenin meyve üretiminde Konya ili üretim değerleri içindeki payı da göze çarpar niteliktedir.

Tablo 12 Meyvecilik İstatistikleri, 2018⁷

	HADİM	KONYA İL GENELİ	İLÇE/İL (%)
Kurutmalık Üzüm, Çekirdekli			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	-	-	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	-	-	
Toplu Meyveliklerin Alanı	31.848	41.121	77,45
Üretim Miktarı	62.325	79.705	78,19
Verim	1.957	1.938	
Kiraz			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	750.000	1.923.141	39,00
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	180.000	354.888	50,72
Toplu Meyveliklerin Alanı	31.000	70.987	43,67
Üretim Miktarı	18.750	68.204	27,49
Verim	25	35	
Sofralık Üzüm, Çekirdekli			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	-	-	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	-	-	
Toplu Meyveliklerin Alanı	12.798	51.488	24,86
Üretim Miktarı	18.075	50.614	35,71
Verim	1.412	983	
Diğer Elmalar			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	25.200	3.951.224	0,64
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	-	523.440	
Toplu Meyveliklerin Alanı	900	46.115	1,95
Üretim Miktarı	857	126.879	0,68
Verim	34	32	
Şeftali			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	36.000	117.286	30,69
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	-	26.524	
Toplu Meyveliklerin Alanı	904	2.296	39,37
Üretim Miktarı	828	2.885	28,70
Verim	23	25	
Elma (Starking)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	16.800	749.499	2,24
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	-	207.864	
Toplu Meyveliklerin Alanı	602	25.449	2,37
Üretim Miktarı	588	30.997	1,90
Verim	35	41	
Elma (Golden)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	6.750	744.713	0,91
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	250	53.899	0,46
Toplu Meyveliklerin Alanı	254	29.355	0,87
Üretim Miktarı	257	31.287	0,82
Verim	38	42	

Kaynak: TÜİK, 2018

⁷ Tabloda tüm ürünlere yer verilmemiş olup üretim miktarı fazla olan ürünlere yer verilmiştir.

İlçede en çok üretilen meyve, çekirdekli kurutmalık üzüm olup aynı zamanda verimlilik bakımından da ilk sırada yer alan bir üründür. Konya ilinin toplam kurutmalık üzüm üretiminin %78'ini Hadim ilçesi üretmektedir. Çekirdekli sofralık üzüm üretiminde de Konya ilinin toplam üretimin yaklaşık %36'sını üretmektedir. Sofralık üzümün Konya il geneline göre verimliliğindeki fazlalık dikkat çekicidir.

İlçe için en önemli ürünlerden biri de kirazdır. İhracata konu olan ürün Hadim ilçesinin coğrafi yapısı gereği son turfanda kiraz üretimi yapılması ürünün katma değerini artıran bir unsurdur.

Üretim miktarı bakımından ilçede kurutmalık üzümün sonra 2.sırada yer alan kiraz ağaç sayısı bakımından ilk sırada yer almaktadır. Konya il genelinin; toplam kiraz üretiminin %27,5'i, toplam meyve veren yaşıta kiraz ağacının %39'u ve meyve vermeyen genç yaştaki kiraz ağaçlarının %50,7'si Hadim ilçesinde bulunmaktadır. Kiraz ilçeye en fazla gelir getiren ürün olmasına rağmen önemli bir kiraz üreticisi olan Akşehir ilçesi ile kıyaslandığında; Hadim'de bulunan meyve veren ağaç sayısı Akşehir'den %77 daha fazla olmasına rağmen üretim miktarı %27 daha azdır. Dolayısıyla kiraz üretiminde verim düşük olup verim değerleri de bunu doğrulamaktadır. Hadim ilçesinde verim 25 kg/dekar iken bu rakam Konya il genelinde 35, Akşehir ilçesinde ise 60'dır. Bu durumda Hadim ilçesinde kiraz üretimindeki verimliliğin artırılması gerekmektedir.

2014 yılı verileri ile kıyaslandığında ilçe toplu meyvelik alanlarının %6 oranında artış yaşanırken, meyve üretiminde yaklaşık 2 kat artış olduğu görülmektedir. Dolayısıyla 2014 yılından bu yana ilçede ciddi bir verimlilik artışı olmuştur ancak bu artış yeterli değildir.

2014 yılından bu yana çekirdekli kurutmalık üzüm üretimi %143, çekirdekli sofralık üzüm üretimi %74 ve kiraz üretimi %50 oranında artış göstermiştir.

9.3 Hayvansal Üretim

9.3.1 Canlı Hayvan Sayıları

İlçede hayvancılık, ağırlıklı olarak küçükbaş üzerine yoğunlaşmış olup, yem bitkileri ekilebilir arazi varlığının az olmasından dolayı büyükbaş hayvancılık işletmeleri aile ihtiyacını karşılamaya yönelik 2-3 baş sığırdan oluşan aile işletmeleri şeklindedir.

Tablo 13 Canlı Hayvan Sayıları, Adet, 2018⁸

*	HADİM	KONYA İL GENELİ	MERKEZ/İL (%)
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı	17.258	250.421	6,89
Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Canlı	8.398	1.703.172	0,49
Süt Sığırları Canlı (Saf Kültür)	955	388.755	0,25
Koyun (Merinos) Canlı	889	297.838	0,30
Süt Sığırları Canlı (Kültür Melezi)	330	124.857	0,26
Buzağı Ve Dana Canlı (Sığır Saf Kültür)	325	180.330	0,18

Kaynak: TÜİK, 2018

*Yaş grupları ve cinsiyetleri farklı olan veriler toplulaştırılarak tabloya işlenmiştir.

⁸ Tabloda tüm ürünlere yer verilmemiş olup üretimi fazla olan ürünlere yer verilmiştir.

Canlı hayvan sayılarına ait istatistiklere bakıldığında 2018 yılında en fazla kıl keçisi varlığının olduğu görülmektedir. Bunu yerli koyun ve saf kültür süt sığırları takip etmektedir. Konya il genelinde bulunan kıl keçisinin yaklaşık %7'lik kısmı Hadim ilçesindedir.

2014 yılından itibaren veriler incelendiğinde; kıl keçisi sayısında %5, yerli koyun sayısında da %35 oranında azalma olmasına karşın saf kültür süt sığırları sayısında %19, saf kültür buzağı ve dana sayısında %93, merinos koyunu sayısında ise %50 oranında artış olmuştur. İlçenin coğrafi yapısı küçükbaş hayvancılık için daha uygun olmasına rağmen büyükbaş hayvan sayısındaki artışın ekolojik yapıya uyumlu olmadığı görülmektedir.

9.3.2 Hayvansal Üretim Miktarları

2018 yılı hayvansal üretim miktarlarına bakıldığında en fazla sığır sütü (kültür) üretildiği görülmektedir ancak bu üretim miktarının Konya il geneli içindeki payı oldukça düşüktür. İlçenin coğrafi ve ekolojik özellikleri ile de örtüşen katma değerli bir ürün olan keçi sütü üretimi bakımından önemli bir konumda olup Konya il genelinde üretilen kıl keçisi sütünün %6,44'ü ilçede üretilmektedir. 2014 yılı ile kıyaslandığında kıl keçisi sayısında azalma olmasına rağmen süt üretimi yaklaşık aynı düzeyde kalmıştır. İlçe, coğrafi yapısı ve zengin bitki florası itibarıyla arıcılığa son derece uygun olduğundan kaliteli bal üretilmektedir. Özellikle Gevne Vadisi, bu yörede tarım arazilerinin çok az olması ve tarımsal ilaçların kullanılmaması nedeniyle organik bal üretimi için son derece uygun olup, bölgede organik bal üretimi için girişimlere başlanmıştır. İlçede bulunan yeni tip kovan sayısı Konya ili genelinin %5,64'ünü oluşturmakta olup 2014 yılı ile kıyaslandığında kovan sayısında neredeyse bir değişim olmamıştır. İlçede eski tip kovan sayısının fazlalığı dikkat çekici olup Konya il genelinde bulunan eski tip kovanların %50'den fazlası Hadim ilçesinde yer almaktadır. 2014 yılına kıyasla doğal bal üretimi %62 oranında artış göstermesine karşın Konya il genelinde %3,58'lik bir paya sahiptir.

Tablo 14 Hayvansal Üretim Miktarları, Ton, 2018⁹

	HADİM	KONYA İL GENELİ	İLÇE/İL (%)
Sığır Sütü (Kültür) (Manda Sütü Hariç)	2.754	1.036.798	0,27
Keçi Sütü (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), İşlenmemiş	720	11.175	6,44
Sığır Sütü (Kültür Melezi) (Manda Sütü Hariç)	714	231.514	0,31
Koyun Sütü, Yerli Ve Diğerleri, İşlenmemiş	409	80.120	0,51
Sığır Sütü (Yerli) (Manda Sütü Hariç)	155	11.453	1,35
Arılar (Kovan Halinde), Yeni Tip (kovan sayısı)	6.150	108.967	5,64
Arılar (Kovan Halinde), Eski Tip (kovan sayısı)	1.150	2.280	50,44
Doğal Bal	39	1.090	3,58

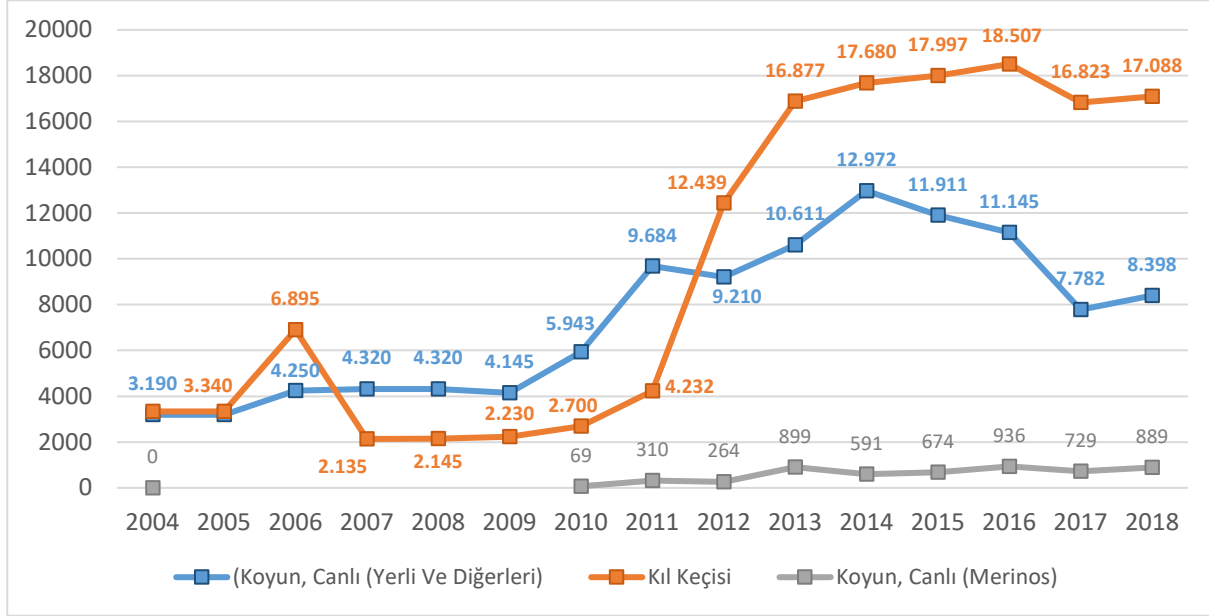
Kaynak: TÜİK, 2018

⁹ Tabloda tüm ürünlere yer verilmemiş olup üretimi fazla olan ürünlere yer verilmiştir.

9.3.3 Kırkılan Hayvan Sayısı

2004-2018 yılları arasında kırkılan hayvan sayılarına ait istatistikler aşağıdaki grafikte verilmiştir. Buna göre 2018 yılında toplam kırkılan hayvan sayısı 26.375 olup en fazla kıl keçisi kırılmaktadır. Kırkılan hayvanların % 64,8'i kıl keçisi, % 31,8'i yerli koyun, % 3,4'ü merinos koyunudur. 2004 yılı ile kıyaslandığında toplam kırkılan hayvan sayısının %300'ün üzerinde arttığı görülmektedir.

Grafik 7 Yıllar İtibariyle Kırkılan Hayvan Sayısı

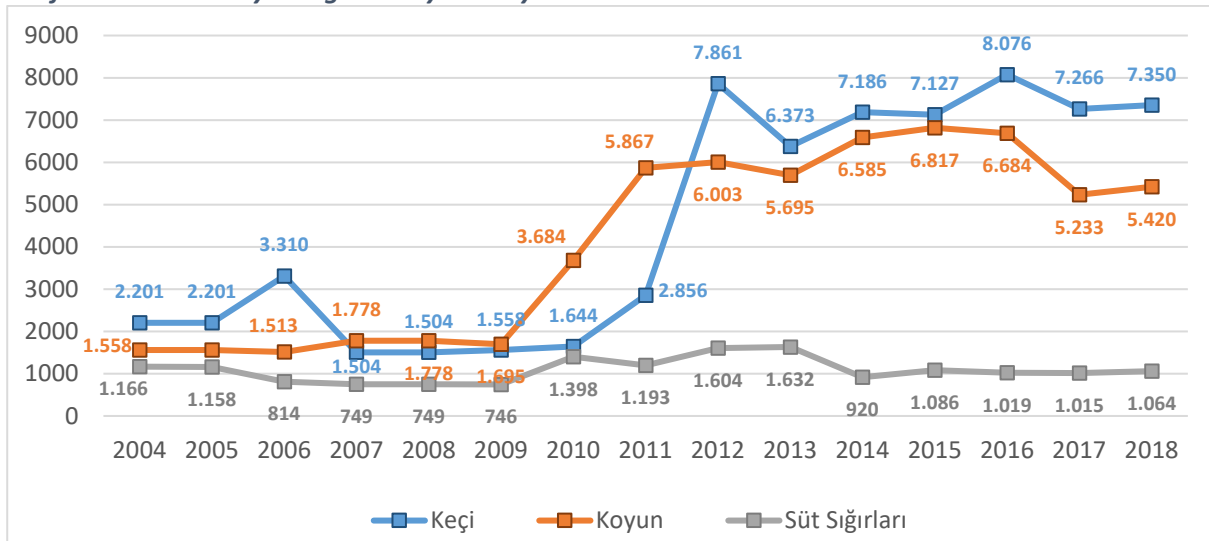

Kaynak: TÜİK, 2018

9.3.4 Sağılan Hayvan Sayısı

2004-2018 yılları arasında sağılan hayvan sayılarına ait istatistikler aşağıdaki grafikte verilmiştir. Buna göre 2018 yılında toplam sağılan hayvan sayısı 13.834'dür. En fazla sağılan hayvan sayısı kıl keçisi olup ilçede sağılan hayvanların %53,1'ini oluşturmaktadır. 2004 yılı ile kıyaslandığında sağılan keçi sayısında %234, yerli koyun sayısında ise %248 oranında artış olmuştur.

Grafik 8 Yıllar İtibariyle Sağılan Hayvan Sayısı

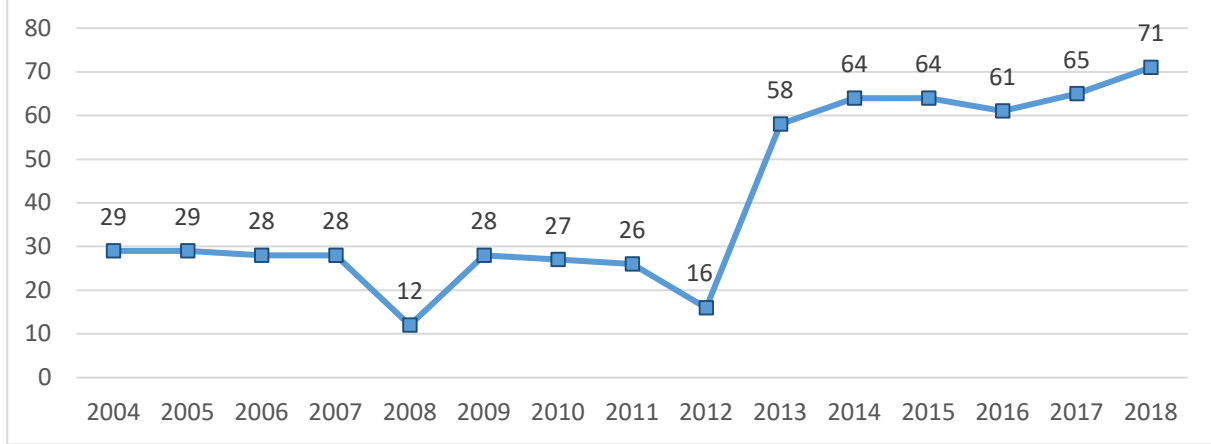

Kaynak: TÜİK, 2018

9.3.5 Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

2018 yılında arıcılık faaliyeti yapan işletme sayısı 71 olup Konya il genelindeki işletmelerin % 6,77'si hadim ilçesinde bulunmaktadır. 2004 yılı ile kıyaslandığında işletme sayısının %145 oranında arttığı görülmektedir.

Grafik 9 Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

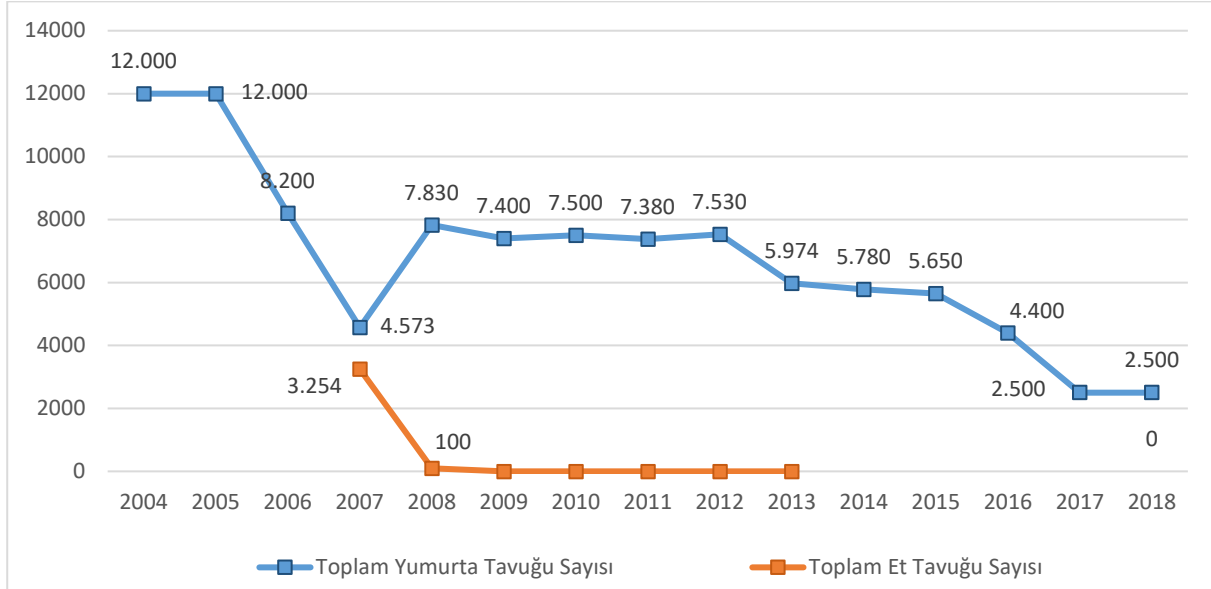

Kaynak: TÜİK, 2018

9.3.6 Tavukçuluk

2004-2018 yılları arasındaki tavukçuluk istatistiklerine bakıldığında ilçede tavukçuluk faaliyetlerinin giderek azaldığı görülmektedir. Yumurta tavuğu bulunmakla birlikte et tavuğu 2008 yılından itibaren bulunmamaktadır.

Grafik 10 Yıllar İtibariyle Tavuk Sayıları

Kaynak: TÜİK, 2018

10 TURİZM

Hadim ilçesi doğal güzellikleri ile bir eko turizm potansiyeli taşımaktadır. İlçemizde bulunan Hz. Hadimi'nin türbesi, inanç turizmi açısından son derece önemli olup, her gün civar il ve ilçelerden onlarca kişiyi ziyaret amaçlı olarak ilçeye çekmektedir. İlçemiz Göksu Vadisi üzerindeki Yerköprü Şelalesi görmeye değer yerlerdendir. Yılın üç mevsiminde yerli ve yabancı turistler bu şelaleyi görmeye gelmektedirler. Yine şelale ile aynı yörede bulunan ve “Kara su” ismiyle anılan kükürtlü su kaynağın cilt hastalıklarına iyi geldiği bilinmektedir. Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından “Yerköprü Şelalesi ve Çevresi Peyzaj Projesi” başlatılmış olup, çalışmalar ve yapım işleri sahada sürmektedir. Bolat Mahallesi sınırları içerisinde yer alan, Romalılar döneminden kalma Astra Kenti Dülgerler Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Altanada Antik Kenti kalıntıları ve Işık İni Mağarası ilçenin ilk akla gelen tarihi ve turistik yerleri olup, ilçemiz ve mahallelerinde daha birçok tarihi kalıntı mevcuttur.

Tablo 15 Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine ilişkin Veriler, 2017

TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI(%)		
Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
	1.246	1.246		1.293	1.293	0,00	1,04	1,04	0,00	21,13	21,13

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019

Yapımına 2016 yılında başlanan 160 yatak kapasiteli otelin inşası devam etmektedir.

Hadim Turizm Envanteri Tablosu

Varlık Adı	Varlık Türü	Varlık Yeri
Sit Alanları		
Antik Saha (II. Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit	Hadim
Astra Örenyeri (I. Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit	Hadim
Kayaönü Mevkii (II. Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit	Hadim
Anıtsal Kaya Mezarı Ve Kızıl Kaya Mağaraları (I. Derece Arkeolojik- Doğal Sit Alanı)	Doğal Sit	Hadim
Işikini Mağarası (I. Derece Arkeolojik- Doğal Sit Alanı)	Doğal Sit	Hadim
Yerköprü Şelalesi (I. Derece Doğal Sit Alanı)	Doğal Sit	Hadim
Tarihi Yapılar		
Aşağı Hadim Mahallesi Camii	Cami	Hadim
Büyük Camii (Yalınçevre Beldesi)	Cami	Hadim
Fakir Köyü Camii	Cami	Hadim
Sazak Köyü Camii	Cami	Hadim
Yalınçevre Köyü Camii	Cami	Hadim
Yukarı Esenler Köyü Camii	Cami	Hadim
Zühtü Camii	Cami	Hadim
Taşpınar Çeşmesi	Çeşme	Hadim
Müftüler Çeşmesi	Çeşme	Hadim
Kütüphane	Sivil Mimari	Hadim
Tabiat Alanları		
Göksu Şelalesi	Şelale	Hadim
Gevne Deresi ve Şelalesi	Şelale	
Yellice Yaylası	Yayla	Hadim
Bolat Yaylası	Yayla	Hadim
Gevne Yaylası	Yayla	Hadim
Çatal Oluk	Mesire	Hadim
Su Çıktığı	Mesire	Hadim
-	-	-

Varlık Adı	Varlık Türü	Varlık Yeri
Yöresel Değerler		
Ağıt	Halk Kültürü	Hadim
Çantı-Nazarlık(İsabet De Deniliyor)	Halk Kültürü	Hadim
Kirmanla Yün Eğirme	Halk Kültürü	Hadim
Nazarlıklı Bebek Takkesi	Halk Kültürü	Hadim
Zili Seccade	Halk Kültürü	Hadim
Kıl ve Halı Heybeler	El Sanatları	Hadim

** Türkiye Bilimler Akademisi Veri Tabanı, Vakıflar Genel Müdürlüğü Veri Tabanı, Türk Tarih Kurumu Veri Tabanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Veri Tabanı*

Sit Alanları

Yerköprü Şelalesi (I. Derece Doğal Sit Alanı)

Yerköprü Şelalesi Aladağ bölgesindedir. Alüvyon üzerine traverten çökmesi ve daha sonra alttaki alüvyonun eriyerek bir köprü şeklini alması ve Göksu kollarından gelen suyun bu köprünün altından akması sonucu bu adı almıştır. Başka kaynaktan çıkan su köprünün çıkış noktasında belli bir yükseklikten aşağı düşmekte ve bu noktada dere yatağından gelen su ile birleşmektedir.

Tarihi Yapılar

Aşağı Hadim Mahallesi Camii⁹

14. asırdan kalan cami içerisinde el işçiliği ile yapılmış ağaç süsleme ve boyamaları bulunmaktadır.

11 ERİŞİLEBİLİRLİK

2013 yılında MEVKA koordinasyonunda hazırlanan erişilebilirlik analizinde TR 52 Bölgesi ilçeler ölçeğinde belirtilen yöntem marifeti ile erişilebilirlik çalışması yapılmış, farklı ulaşım modlarına göre ve belirlenmiş erişim merkezlerine göre farklı erişilebilirlik endeks ve haritaları çıkarılmıştır. Erişilebilirlik çalışması kapsamında ayrıca ilçeler ölçeğinde kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım modlarının tümünün endekse olan etkileri de hesaba katılarak sentez erişilebilirlik endeksi ve haritası da ortaya çıkarılarak değerlendirilmiştir.

TR52 Bölgesi sınırları içerisinde kalan iki il; Konya ve Karaman, ilçeleri çerçevesinde karayolu erişilebilirlikleri açısından irdelendiğinde, Konya İli merkez ilçelerinden çepere doğru azalan bir erişilebilirlik görülmektedir. Karayolu altyapısı ortalaması açısından yüksek standartlara sahip olan bölgenin erişilebilirlik endeksleri 25 ile 100 arasında tespit edilmiş, bölgede erişilebilirlik endeksinin ise genellikle 50'nin üzerinde olduğu görülmektedir.

Bütünleşik erişilebilirlik analizi bağlamında TR 52 bölgesinin nüfus açısından da lider merkezleri olan Meram, Selçuklu ve Karatay en erişilebilir noktalardır. Bu merkezler dışında erişilebilirliği öne çıkan merkezler aynı zamanda kara ve demiryolu güzergâhları açısından da erişilebilirliği ortalama ya da ortalamanın da üzerinde olan merkezlerdir.

İlçenin bu analiz çalışmasında farklı ulaşım modlarına göre erişilebilirlik düzeyleri aşağıdaki tabloda detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 16 İlçenin Erişilebilirlik Düzeyi,2013

	Karayolu erişilebilirlik endeksi	Havayolu erişilebilirlik endeksi	Demiryolu erişilebilirlik endeksi	Mersin limanına erişim endeksi	İzmir limanına erişim endeksi	Limanlara erişim	Nüfus merkezlerine erişim endeksi	Bütünleşik erişim endeksi (kara-hava- deniz)
Hadim	44	54	11	39	31	35	32	33

Kaynak: Konya Karaman İlleri (TR 52 Bölgesi) Bölgesel Ulaşım Stratejisi Belgesi,2013

Hadim ilçesinin coğrafi konumu nedeniyle her bir erişilebilirlik endeksi bakımından TR52 bölgesi ortalamalarının altında kalmakta olup bütünleşik erişim endeksinde 37 ilçe arasında 29.sırada yer almıştır.

12 DİĞER HUSUSLAR

İlçeye ilişkin tespit edilen diğer hususlar ve sorunlar aşağıda belirtilmiştir:

- Aşağıeşenler, Eğiste, Bolat, Gerez, Gezlevi, Göynükkışla, Gülpınar, Umurlar, Yenikonak, Kaplanlı mahallelerinde içme suyu altyapısının eski olduğu bu sebeple problemler yaşandığı ve sağlıklı/temiz içme suyu için gerekli altyapı çalışmalarının yapılması gerektiği tespit edilmiştir.
- Köyden mahalleye dönüşen 28 yerleşimin 24 tanesinde sağlık ocağı bulunmamaktadır.
- Sarnıç ve Aşağıeşenler mahallelerinde sağlık ocağı bulunmasına rağmen personel sıkıntısı yaşandığı tespit edilmiştir.
- Köyden mahalleye dönüşen 28 yerleşimin 14'ünde kanalizasyon sorunları var. Bu mahallelerin çoğunda kanalizasyon bulunmamakta olup Gezlevi ve Bolat mahallelerinin bir kısmında kanalizasyon varken, bir kısmında yok, Göynükkışla'da da bakım ve onarım yapılması gerektiği belirlenmiştir.
- Tüm mahallelerde yol altyapısı ile ilgili problemler bulunmaktadır. Bu problemler; yolların eski ve yıpranmış olması, mahalle içi ya da tarla yollarında asfalt ya da kilitli parke ihtiyacı olarak belirlenmiştir.
- Dolhanlar, Gaziler, Fakılar, Yelmez, Bademli mahallelerinde toplu taşıma bulunmadığı ve ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.
- Tüm mahallelerde sosyal donatı alanı ihtiyacı bulunmaktadır. Özellikle çocuk parkı, spor tesisi, köy konağı gibi ihtiyaçlar önceliklidir.
- Köyden mahalleye dönüşen 28 yerleşimin 19'unda baz istasyonunun bulunmadığı belirtilmiştir. Artık temel bir ihtiyaç mobil telefon altyapısının bulunmadığı yerleşimin kalmaması gerektiği düşünülmektedir.
- Köyden mahalleye dönüşen yerleşimlerin yaklaşık yarısında tarımsal sulama ile ilgili problemler bulunmaktadır.
- Aşağıkızılkaya, Gaziler, Bolat, Gerez, Yukarıeşenler mahallelerinde dere ıslahı çalışmalarına ihtiyaç vardır.
- Bazı mahallelerde tapu ve kadastro hizmetlerinde sorunlar olduğu belirlenmiştir.
- Köyden mahalleye dönüşen yerleşimlerin çoğunda okul binaları atıl durumdadır. Bu yapıların ihtiyaca göre değerlendirilebileceği düşünülmektedir.
- Köyden mahalleye dönüşen tüm mahallelerde güvenliğin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması gerektiği belirlenmiştir.

13 GZFT

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR	FIRSATLAR	TEHDİTLER
Doğal ve Coğrafi Yapı			
İlçenin Akdeniz sahil şeridine ve Alanya'ya yakın olması	- Ulaşım imkanlarının zor olması - Erişilebilirliğinin düşük olması		
Ekonomik Yapı			
- Tarımsal üretim potansiyelinin yüksek olması ve katma değeri yüksek ürünlerin yetiştirilmesi - Kiraz ve üzüm üretiminin fazla olması ve son turfanda kiraz üretiminin yapılması - Alternatif turizm potansiyellerinin bulunması - Güneş enerjisi potansiyelinin olması	- Arazi yapısının eğimli, taşlık ve dağlık olması sebebiyle tarım alanlarının azlığı - İlçe ürünlerinin pazarlanması ve üretici birliği konusunda eksiklikler olması - Paketleme ve kurutma tesislerinin bulunmaması - Turizme yönelik potansiyellerin kullanılamaması	- Alanya'ya yakın olması alternatif turizm potansiyellerinin harekete geçirilmesi bakımından bir fırsattır. - Kiraz Üretimi için arıcılık tozlaşma bakımından önem arz etmektedir. Arıcılığın desteklenmesi kiraz üretimine büyük katkı sağlayacak olması - Bademli beldesindeki Yerköprü şelalesinin ilçe turizmi açısından önem arz etmesi - Seracılığa yönelik faaliyetlerin başlaması için yayım faaliyetlerine başlanması.	- Katma değeri yüksek ürünler yetiştirilmesine karşın yeterli gelir elde edilememesi - Tarımsal örgütlenmenin sağlanamaması: halk arasında bir birliktelik ve kooperatifçilik oluşturulmadığı için rekabetçilik oluşması ve sonucunda da ürünlerin fiyatlarının düşmesi
Demografik, Sosyal ve Kültürel Yapı			
İlçede Meslek Yüksek Okulunun varlığı	- İlçenin göç vermesi, genç nüfusun az olması - İlçenin sosyal ve kültürel imkanlarının yetersizliği (spor, sanat ve kültür faaliyetlerinde alt yapı yetersizliği) - Konut ve lojman sıkıntısı		- Genç ve nitelikli işgücünün kırsal alanlardan göçü, üretken nüfusun garanti altına alınamaması ve nüfusun yaşlanması - Memurların ilçede kalmak istememesi ve sürekli yer değiştirmesi

14 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

- İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir.
- Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz üretiminde verimin arttırılması, geç hasat dönemli ağaç türlerinin geliştirilmesi ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Ayrıca yüksek sistem bağcılık faaliyetleri ilçenin ekolojik yapısına uygundur ve meyve üretimi ile su kullanımı bakımından tamamlayıcı bir ürün türü olarak önem arz etmektedir.
- Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Sürdürülebilirliği sağlanmalı ve verimi artırıcı faaliyetler gerçekleştirilmelidir.
- Hadim doğal güzellikleri ile Sarıveliler, Taşkent, Başyayla ve Ermenek ilçeleri eko-turizm bölgesi özelliği taşımakta olup Taşeli yöresi olarak adlandırılan bu bölge bir turizm destinasyonu olarak ele alınmalı ayrıca Alanya'ya yakınlığı da göz önüne alınarak Alanya sahil turizmi ile entegre edilmelidir.
- İlçede acilen genç nüfusu garanti altına alacak tedbirler alınması gerekmektedir. İlçede genç nüfus göç etmekte olup yaşlı nüfus oranı oldukça yüksektir. Bu durum ekonomik gelir üretme bakımından sıkıntılar doğurmakta ve geçim sıkıntılarına neden olmaktadır. Önlem alınmaması halinde ilerleyen süreçlerde daha da büyük bir problem haline dönüşecektir.
- Geçim sıkıntısı, erişim problemi gibi sorunlar sosyal ve kültürel yaşantıdan uzak bir yapı ortaya koymaktadır. İlgili kurum ve kuruluşların ücretsiz olarak sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemesi faydalı olacaktır.
- Konut, lojman ve sosyal altyapı eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir.
- Köyden mahalleye dönüşen yerleşimlerde teknik ve sosyal altyapı eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir.
- Köyden mahalleye dönüşen yerleşimlerde teknik altyapı eksikliklerinin çok fazla olduğu tespit edilmiştir. Kırsal kesimde yaşam standartları yükseltilmeli ve temel ihtiyaçlar giderilmeli ayrıca kırsalın temel kamu hizmetlerine erişimi artırılmalıdır.
- Mahallelerde güvenliğin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.
- Yaşlı nüfusun fazla olması sebebiyle sosyal hizmetlere erişim artırılmalı ve yaşlı bakım evi kurulması gerekmektedir.